

שער התשובה - פרק ח'

אבל אם ישתוה השב עם הצדיק אומר כי יש מן השבים שישתוה אחר התשובה עם הצדיק אשר לא חטא ומהם מי שיש לו יתרון על הצדיק ומהם מי שיש לצדיק יתרון עליו אע"פ ששב.

ובאור החלק הראשון הוא שיהיה החוטא בקצורו במצות עשה שאין בה כרת כציצית וכלולב וכסוכה והדומה לזה. וכאשר ישוב המקצר בהם בלבו ובלשונו וישתדל לעשות אותם ולא ישנה קצורו בהם ימחול לו הבורא וישתוה עם הצדיק אשר לא קצר בהם, ובכמו זה נאמר השב מן החטא כמי שלא חטא ואמרו רז"ל עבר על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה אינו זז ממקומו עד שמוחלין לו שנאמר (מלאכי ג) שובו אלי ואשובה אליכם.

והחלק השני והוא שיש לו בו יתרון השב על הצדיק, באור זה שיהיה השב חטא חטא קטן במצות לא תעשה שאין בה כרת ואח"כ שב מפנה תשובה שלמה בכל תנאיה ושם עונו לעומתו ונוכח פניו ומבקש תמיד המחילה עליו ונכלם מבשתו (ס"א מבקשתו) מהבורא ונכנס בלבו המורא מעונשו ונשברה נפשו והוא נכנע ושפל לפני האלהים תמיד והיה חטאו סבה לכניעתו והשתדלותו לפרוע חובות הבורא, לא יתגאה במאומה ממעשהו הטוב ולא ירבה בעיניו ולא יתפאר בו וישמר בשארית ימיו מן המכשול, חוטא זה הוא שיש לו יתרון על הצדיק שלא חטא החטא ההוא והדומה לו, כי הצדיק אין בטוחים בו שלא יתגאה ויגבה לבו וירום במעשהו וכבר נאמר כי יש חטא שמועיל לשב יותר מכל צדקות הצדיק ויש צדקה שמזקת לצדיק יותר מכל חטאות השב כשיפנה לבו מן הכניעה ודבק בגאות ובחונף ואהבת השבח כמ"ש אחד מן הצדיקים לתלמידיו אילו לא היה לכם עון הייתי מפחד עליכם ממה שהוא גדול מן העון אמרו לו ומהו גדול מן העון אמר להם הגאות והחונף ובשב כזה ארז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

והחלק השלישי שיהיה השב עובר עבירות גדולות ממצות לא תעשה שיש בה מיתה בידי אדם וכרת בידי שמים כחלול השם (ס"א כחלול שבת) ושבועת שקר והדומה להם מן הגדולות ואחד כך שב מטעותו בהם והשלים תנאי התשובה וגדרה כי המחילה לא תתכן לו עד שינוסה בעוה"ז ממה שיוכל לסבלו וינקה מעונותיו ובו אמרו רז"ל עבד על מצות לא תעשה שיש בה כרת ומיתה ב"ד ועשה תשובה יסורין ממרקין ומיתה מכפרת שנאמר (תהלים פט) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם וכתוב (ישעיה כב) אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון והצדיק שלא עבר אלו העבירות יש לו יתרון על השב מהם בלי ספק: